

Yleisen edunvalvonnan kehittämistyöryhmän kokous 2/2023

1. Ajankohtaiset

Pirkanmaan hyvinvointialueen käytännöt tuloseelvityksissä: *”Liitän tähän uuden ohjeistuksen. Toisin sanoen, teidän tulee jatkossa toimittaa ylimääräisen lääkekulu vähennyksen osalta lääkemääräys tai teksti kannasta. Teidän täytyy nyt toimittaa näistä nämä lomakkeet 1.1.23 alkaen.”*

Eri Sote alueet ovat vaihtelevasti laatineet uusi ohjeita. Joillakin alueilla käytäntö voi vaihdella työntekijästä riippuen eikä yhteisiä ohjeistuksia ole laadittu. Joissakin kunnissa ei ole huomattu muutoksia, vaikka siirtyneet hyvinvointialueelle.

Tilanne vakiintumaton eikä pohdintaan toistaiseksi ole valtakunnallista keskustelukumppania.

Johtopäätös

- lääkemääräys tai kirjaus omakannasta: taloudellisiin asioihin määrätty EV ei saa näitä tietoja ja tiedot hankittava muuta kautta. Tilanteet ovat ratkenneet, vaikka erittelyjä ei ole ollut, joku muu on toimittanut ja yksittäistapauksissa on päästy eteenpäin. Yritetään löytää Sote-puolelta keskustelukumppani/t asiaan.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue: *Edunvalvonnan ja välitystilin merkitys, toteutuminen ja kehittämistarpeet Espoon aikuissosiaalityön työntekijöiden näkökulma – kysely ja raportti.*

Keskusteltiin raportista ja siinä esiin tuoduista Länsi-Uudenmaan alueen sosiaalitoimen haasteista edunvalvonnan kanssa. Raportista voisi tulkita, että palvelulupaus ei ole täyttynyt toivotulla tavalla. Monia asioita tunnistettiin ja pidettiin mahdollisena, että samanlaista voi esiintyä muuallakin. Näkökulma on sidosryhmän ja toimiston puolelta tilanne voi näyttäytyä erilaisena.

Erään edunvalvontatoimiston tiliprojektissa on samanlaisia havaintoja useamman vuoden ajalta; etuudet katkenneet, laskuja myöhässä tai maksettu moninkertaisesti, liikamaksuja ei selvitetty jne. vuositilit myöhässä. Suuri määrä vahingonkorvaushakemuksia tehty.

Edunvalvojan tehtävien jakaminen edunvalvontatoimistossa

Eräessä toimistossa näkemyksiä siitä, että edunvalvojan ei tarvitsisi hoitaa kaikenlaisia tehtäviä, esim. erityistehtäviä. Keskustelua tehtävien jakamisesta edunvalvojien kesken, erilaisia perusteita eri toimistoissa (mm. aakkosjärjestys, päämiehen asuinkunta, kieli, tehtävän sisältö jne.).

Todettiin, että asetuksen mukaan johtavan yleisen edunvalvojan tehtävänä on vahvistaa perusteet, joilla päämiehet jaetaan yleisille edunvalvojille.

Edunvalvojan on hoidettava näin jaetut tehtävät ja niiden sisällön määrittää holhousviranomaisen tai käräjäoikeuden päätös. Jäsenten toimistoissa asia ei ole noussut esiin.

Dvv antanut tilissä huomautuksen: *”Päämiehellä on velkana edunvalvontapalkkioita. Pyydän seuraavaan tilin selvityksen miltä vuodelta palkkiovelat ovat? Edunvalvontapalkkioita ei voi kerryttää kolmea vuotta pidemmältä ajalta.”*

- DVV ohjeistaa yksityisiä edunvalvoja, että jos ilmoittaa vuositulissa, ettei peri palkkiota, ei voi periä myöhemmin ko. vuoden palkkiota.
- Oikeusohjetta ei toistaiseksi ole sille, mistä ajankohdasta edunvalvontapalkkion vanheneminen alkaa ja voiko valtio katkaista vanhenemisen ilman, että päämiehelle määrätään sijaisedunvalvoja.

DVV pyytää päätöstileissä saldotodistuksia ”Olemme viime kuukausina saaneet useita täydennyspyyntöjä koskien päätöstilejä. Niissä pyydetään päättymispäivän saldotodistuksia sijoitustileistä, rahastoista tai muusta sijoitusomaisuudesta.”

Vastaus 18.11.2010 samanlaiseen kysymykseen

Työryhmän mielestä edunvalvojalta ei voisi edellyttää saldotodistuksien tilaamista, sillä se on kuolinpesän hoitoon liittyvä asia, joka ei kuulu edunvalvojan tehtäviin. Tiliin liitetään tarvittavat tositteet, jotka työryhmän käsityksen mukaan voivat olla muutakin, kuin erikseen edunvalvonnan päättymisen jälkeen tilatut saldotodistukset. Tositteet ovat niitä samoja, joita vuositileissäkin käytetään. Työryhmän tiedossa on, että asian suhteen on hyvin monenlaisia käytäntöjä toimistoissakin.

Vastaus 18.8.2016

Työryhmä katsoo, ettei edunvalvojalla päämiehen kuoleman jälkeen ole toimivaltaa tilata kyseisiä todistuksia. Joissakin toimistoissa kuolleen päämiehen tileistä kuitenkin tilataan saldo- ja arvopaperiotteet oikeudenomistajien valtuutuksen perusteella. Pankit ovat ne toimittaneet ja perineet maksut vainajan tililtä. Jotkut toimistot käyttävät päätöstilissä esim. omaisuuden puolivuotisraportteja niistä eristä, joista tilinpidossa ei ole ajantasaista tietoa. Pörssissä noteeratuista eristä saadaan julkaistu kurssitieto kuolinpäivästä. Maistraatti odottaa tositteita päätöstiliin, mutta jos niitä ei ole, päätöstiliin voi tulla huomautus asiasta. Oikeudenomistajat voivat huomautuksen perusteella verrata päätöstilissä ilmoitettuja määriä ja arvoja esim. perunkirjoitusta varten hankkimiinsa tositteisiin ja arvioida, onko edunvalvoja toiminut asiassa huolimattomasti.

Pankeilla on erilaisia käytäntöjä siitä, toimittavatko ne automaattisesti saldotodistuksia kuolinpesälle maksutta tai maksulla.

Todettiin, että aikaisempia vastauksia ei päivitetä, ovat edelleen työryhmän käsitys saldotodistusten tilaamisesta päätöstiliä varten.

Yleisesti omaisuuden arvostamisesta ja vuodenvaihteen/palkkion laskupäivän tilanteesta

- tapauskohtainen harkinta siitä, hankitaanko erikseen saldotodistuksia: vaikuttaako palkkioon, tuleeko päämiehelle tarpeettomia kuluja jne.
- viimeiset saatavilla olevat tiedot päivitetään aina
- hankalimmat: säästövakuutus, rahasto, henkivakuutus, arvonmuutoksella voi olla vaikutusta palkkioon ja DVV huomauttaa, jos palkkio peritty liian suurena
- voi lisätä toimenpiteisiin, että on käytetty viimeistä tietoa.

2. Laatu

Omavalvontasuunnitelmaan aihioita

- väärin maksetut laskut => kuukausittainen täsmäytys, Edvard automatiikan hyväksi käyttäminen esim. viitetieto sama, tulee ilmoitus
- henkilöstön vaihtuvuus => perehdytys, sähköiset menettelyt ja ohjeet
- tavoitettavuus.